

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/50/2018
Identifikačné číslo spisu:	5114010751
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5114010751.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci obvineného Ing. M. Q. a spol. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 28. novembra 2019 v Bratislave o dovolaní obvineného Ing. M. Q. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 5. septembra 2017, sp. zn. 1To/80/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Ing. M. Q. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 31. januára 2017, sp. zn. 22T/99/2014, bol obvinený Ing. M. Q. uznaný za vinného zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák. a obvinený G. Y. z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

Ing. M. Q. v pozícii riaditeľa regiónu M. spol. J. a G. Y. vystupujúci za spol. A., Z., po vzájomnej dohode,

uzatvorili dňa 14. júla 2011 v Žiline „zmluvu o reklame E., ktorú v mene spoločnosti Y., s. r. o., podpísala konateľka spoločnosti W. Y., predmetom ktorej bola organizácia pohostenia a propagácie spol. J., na akcii zv. „Relaxačný event zákazníkov a poďakovanie obchodným partnerom za spoluprácu“, ktorá sa mala uskutočniť dňa 14. júla 2011, resp. dňa 15. júla 2011, následne na základe fa č. XX/XXXX vystavenej spoločnosťou Y., s. r. o., dňa 15. júla 2011 vo výške 1.440,- eur bola táto faktúra na pokyn Ing. M. Q. zaevidovaná ako oprávnená a dňa 20. júla 2011 bola i v plnej výške uhradená, a to napriek tomu, že fakturované služby neboli nikdy spoločnosťou Y., s. r. o., poskytnuté, čím bola spol. J., IČO: XX XXX XXX uvedená do omylu a bola jej spôsobená škoda vo výške 1.440,- eur.

Za to bol obvinený Ing. M. Q. podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., § 34 ods. 6 Tr. zák., § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. odsúdený na peňažný trest vo výške 500 (päťsto) eur. Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu súd ustanovil obvinenému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 30 (tridsať) dní.

Obvinený G. Y. bol podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 34 ods. 6 Tr. zák., § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. bol odsúdený na peňažný trest vo výške 400 (štyristo) eur. Pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu mu súd podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 24 (dvadsaťštyri) dní.

Podľa § 287 ods. 1 uložil súd obvineným Ing. M. Q. a G. Y. povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému J., IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 1.440 eur.

Proti tomuto rozsudku podali odvolania obvinený Ing. M. Q. i obvinený G. Y. Krajský súd v Žiline o nich rozhodol uznesením z 5. septembra 2017, sp. zn. 1To/80/2017, tak, že obe odvolania podľa § 319 Tr. por. zamietol, pretože nie sú dôvodné.

Obvinený Ing. M. Q. podal prostredníctvom obhajcu dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu odvolacieho súdu z 5. septembra 2017, sp. zn. 1To/80/2017. Ako dovolacie dôvody obvinený uplatnil tie podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Tr. por.

Uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený Ing. M. Q. namietal vykonanie dôkazov v rozpore so zákonom. Predovšetkým sa domáhal toho, že svedkyňa W. Y. bola na hlavnom pojednávaní konanom 31. januára 2017 vypočutá aj napriek využitiu svojho práva odmietnuť vypovedať podľa § 130 ods. 1 Tr. por. Vykonané dokazovanie bolo navyše súdmi vyhodnotené jednoznačne v neprospech obvineného.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený uviedol, že absentuje preukázanie dohody medzi obvinenými, ktorá bola v danom prípade dovodená len na skutkovom základe. Uskutočnenie predmetnej akcie nebolo preukázané. Na to malo nadviazať nesprávne právne posúdenie naplnenia subjektívnej stránky trestného činu. Obvinený mal za to, že v danej veci nebol preukázaný úmysel obvinených, ani protiprávnosť ich konania a tieto na základe nepriamych dôkazov nemožno vyvodiť.

Záverom obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyhovel jeho dovolaniu a podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil, že napadnutým uznesením a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Súčasne, aby zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline, zároveň aj nadväzujúci rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 22T/99/2014, zo 31. januára 2017 a Okresnému súdu Žilina v zmysle § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina, ktorý uviedol, že skutočnosti, ktorými obvinený odôvodňuje dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Tr. por. sú v podstate totožné s tými, ktoré uplatnil už v rámci podaného odvolania. Vzhľadom na to, že v predmetnej trestnej veci nie sú splnené uvedené dôvody dovolania, navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného Ing. M. Q. odmietol z dôvodu podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Najvyšší súd ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zjavné, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Tr. por. nie sú splnené.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zjavné, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Pokiaľ ide o uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné poznamenať, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť úspešným dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania), je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní a súdu znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané.

Najvyšší súd ustálil, že na zistenie skutkového stavu v tejto veci boli súdom všetky dôkazy vykonané zákonným spôsobom a zároveň v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. náležite vyhodnotené. To platí aj vo vzťahu ku namietanej výpovedi svedkyne W. Y. Už odvolací súd sa v uznesení z 5. septembra 2017, sp. zn. 1To/80/2017, vyjadril, že nezistil porušenie zákona (príslušných ustanovení Trestného poriadku)

pri výsluchu svedkyne W. Y., s čím sa stotožňuje aj najvyšší súd.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nie je splnený.

Podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštancné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z kontextu vyššie uvedeného je potom zrejmé, že tvrdenia obvineného Ing. M. Q., ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov, stoja zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako i akéhokoľvek iného uplatniteľného dovolacieho dôvodu, a preto sa nimi ani nie je potrebné bližšie zaoberať.

Pokiaľ ide o namietané právne posúdenie konania obvineného, najvyšší súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou kvalifikáciou vykonanou súdmi nižšieho stupňa.

Vo všeobecnosti sa žiada podotknúť, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje potom naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd pritom opätovne zdôrazňuje, že konanie Ing. M. Q. bolo subsumované pod správnu skutkovú podstatu.

V súvislosti s námietkami obvineného vo vzťahu k subjektívnej stránke jeho konania, dovolací súd poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011, podľa ktorého dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nemôže napĺňať poukaz na to, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatela k

spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, na základe konkrétnych skutkových okolností, ktorých správnosť a úplnosť v rámci dovolacieho konania nie je možné skúmať a meniť. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je splnený.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.